

УЧИЛИЩЕТО КАТО ЦЕНТЪР В ОБЩНОСТТА

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Училище за всички

ОТ ЕКИПА

Време е и за четвъртия брой на бюлетина „Училището като център в общността“. Още през първия месец на годината Секретариатът на мрежата и координаторите по проекта организираха среща на училищните екипи, Консултативния съвет по проекта, модераторите, външните консултанти и представители на организационни членове на Мрежата в гр. Лясковец, до Велико Търново. Целта на срещата беше да рефлектираме върху постигнатото до момента и да обсъдим перспективите за развитие на модела в България.

Първите 13 училища, които започнаха работа по модела у нас през януари 2015 г., вече натрупаха опит и в този брой на бюлетина можете да прочете успешни истории с активното участие на училищата, учениците и родителите.

Ентусиазмът, с който училищата се отнасят към работата с родителите, за създаване на нови партньорства и за привличане на повече заинтересовани страни в училищния живот е заразителна и неизбежно ще доведе до положителни резултати както за учениците, така и за цялата общност.

Една от важните цели за работата на модела „Училище като център в общността“ е именно разпознаването на училището като фактор за обединение и позитивна промяна в живота на хората в едно населено място. Вярваме, че продължаващата работа ще донесе още по-добри резултати.

Този бюлетин е особено важен за нас и с това, че бележи момент, в който училищата направиха равностойка за свършеното до момента, постигнатите цели и преодолените трудности. Поради тази причина ние искаме да ви запознаем с впечатленията им от работата с модела на „Училището като център в общността“, постигнатите училищни и лични успехи. Не на последно място имаме и история за ежедневните трудности, които срещаме и за това как ги преодоляваме. Може би всеки един от вас ще се открие в нашите кратки училищни истории. Приятно четене!

Милена и Стефан

В ТОЗИ БРОЙ

От редакторите	1
Успешни истории часть 1 ...	2
Развитие на модела на общностните училища	3
Успешни истории часть 2 ..	4
Интервю с Тодор Георгиев	10

ИНТЕРЕСНО В БРОЯ:

- Конференция на бъдещето
- Работа с ученици със специални потребности
- Училище за възрастни
- Работа с партньори от общността
- Развиване на любов към четенето

ИСТОРИИ ОТ НАШИТЕ УЧИЛИЩА

Хуманитарна гимназия „Свети свети Кирил и Методий“, Добрич

От екипа на училището споделят своите впечатления за работата си до момента по модела, които няма как да не споделим:

Моделът има невероятен потенциал, също така съвпадна по стратегическа насоченост и време с амбициозната цел на училищното ръководство за енергично модернизиране на взаимоотношенията в общността, квалификационното равнище на педагогическия екип, образователните методи и материално-техническата база, но най-вече има заложен огромен заряд на перспективност и устойчивост. Със задоволство можем да констатираме, че постигнахме видими положителни резултати в процеса на гарантирането:

За учениците - по-добри условия за разкриване и развитие на уникалния им потенциал, за пълноценно и перспективно израстване и житейска реализация в атмосфера на толерантност, обич,

---

„Моделът има невероятен потенциал, също така съвпада с амбициозната цел...“

съпричастност и топла грижа при подкрепяща ги и бързо модернизираща се среда;

За педагогическия екип - по-ефикасни възможности за мотивиране, актуализиране и модернизиране на компетенциите; по-пълноценни и резултатни взаимоотношения и работа в екип при подобро равнище на вътрешна комуникация; спокойна, позитивна и творческа изява на професионалния си, граждански и личностен потенциал;

За родителите - по-пълноценно, разнообразно и системно партньорство за осигуряване на оптимално равнище на обучение и възпитание на нашата обща най-голяма ценност - нашите деца; информирани, обсъждани и съвместно вземани на важни и стратегически решения; обогатяване и разнообразяване на спектъра на взаимоотношения;

За партньорите и обществеността – превръщането ни във все по-действен и авторитетен обществен център, генериращ идеи, диалог, позитивни решения, резултатна съвместна дейност и добри практики на местно, национално и международно равнище.

От съществено значение е по-дълбоко осъзнатата промяна в нагласите на училищното ръководство за все по-споделяно лидерство, което е важна гаранция за системното и целенасоченото ни превръщане в общностно училище. По-ефективни и пълноценни стават взаимоотношенията на основните училищни общности както при формирането на стратегически планове и цели, визия, мисия и приоритети, така и при осигуряването, насочването и балансирането на необходимите за тях ресурси.

СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ ЗА РАЗВИТИЕТО НА МОДЕЛА

От 2014 година с помощта на Национална мрежа за децата 13 български училища работят по модела „Училището като център в общността“. За Мрежа за децата работата по модела започна като проект, продължаващ до юни 2016 г., но поради множеството постигнати добри резултати Мрежата е решена да продължи работата си по подпомагането на общностните училища и след края на този период.

За целта на 21 и 22 януари в гр. Лясковец се проведе „Конференция на бъдещето“ за вземане на стратегически решения относно развитието на модела за срок от 5 години. В събитието се включиха 36 участници, чиято работа бе насочвана от модератора Ива Таралежкова. Вземането на важни решения чрез използването на такъв формат спомогна за два много важни резултата:

Планиране на бъдещето като общност с включване на всички заинтересовани страни. В двата дни взеха участие представители на всички училища, включени в проекта, както и модераторите, работещи с тях; членове на Секретариата, представители на организации от Мрежа за децата и външните консултанти, спомогнали за първоначалното представяне на модела в България. През двата дни на работа участниците имаха възможност да работят по групи – веднъж разделени по своите сфери на експертиза, и след това – разпределени на случаен принцип. Резултатът беше създаването на 5-годишен план за продължаване на дейността и разширяването на мрежата от общностни училища, обновена визия за мястото ѝ в българското образование и създаване на нови връзки между училищата и организациите от Мрежата, което е важна основа за бъдещи партньорства.

Планирането се случи чрез анализ на миналото и настоящето, на успехите и на неуспехите. Всички участници успяха да направят равностойна за трудностите и на свършеното в професионален план. На базата на този поглед в миналото и на груповата рефлексия, през която трябваше да преминат, те получиха ново вдъхновение и поставиха нови амбициозни цели пред общностните училища в България.

ОУ "Н.Й.Вапцаров" Селановци

„Учениците със специални образователни потребности – осъзната мисия, споделена отговорност и мерило за успех”

Вече над 10 години училището развива разнообразни дейности, в центъра на които са учениците със специални образователни потребности. Големият успех за последните 44 месеца е изпълнение на дейности по проект «Включващо обучение» по ОП РЧР. До 31 декември 2015 година училището беше едно от 84-те пилотни училища и постигнатите успехи му дадоха предимства да е едно от първите, включени по проект «Подкрепа за равен достъп и личностно развитие» към ОП НОИР. В хода на изпълнение на дейностите училищният екип извършваше задълбочено обследване по методиката на проекта на всяко дете. Основен партньор в тази дейност бяха родителите, без чиято помощ нямаше да се изгради реална картина на силните и слабите му страни. През целия период основен дефицит беше невъзможността за наемане на детски психиатър. Само такъв специалист може да постави окончателна диагноза и да определи базата за бъдещи корекционни мерки. Чрез партньорството с НМД, това стана факт и 16 деца бяха обследвани и диагностицирани. Те станаха част от общо 28, с които работи изключително отговорно екипът от специалисти – логопед, психолог и двама ресурсни учители, както и целият учителски екип. Индивидуалният напредък на всяко дете е повод за заслужено задоволство и гаранция, че училището изпълнява своята мисия да работи за всяко дете. Благодарение на бивша ученичка на училището, стана възможно закупуването на дидактически и интерактивни материали за работа с тези деца. Екипът на училището гарантира, че на всяко от тези деца се дава възможност за участие в извънкласни дейности и за демонстриране и развитие на индивидуалните заложби и потенциал.

ОУ „Неофит Рилски” Дерманци

От училището реализират две инициативи, свързани с книгите и любовта към четенето: „Забавно лятно четене” и „Ние четем”. За кратко време те постигат не малко успехи. Резултатите до момента са:

- Прочетени-4000 стр.
- Привлечени родители на деца от маргинализирани семейства.
- Изработени читателски дневници за всеки ученик, участник в инициативата.
- Изработени книжки по любимите приказки.
- Изградени читателски кътове в 7 класни стаи.
- Къщички за четене“ на открито.
- Посетени две библиотеки - местната и градската библиотека в гр. Луковит.
- Участия на родители в състезания по грамотност.
- Наградени ученици за активната им работа по проекта.
- Екскурзия за най-активните участници в „Ние четем“.
- Изнесени прояви извън рамките на училището, за по-широк обществен отзвук.
- Увеличен брой на учениците, които желаят да участват в отделните мероприятия.
- Повишен интерес към книгите.
- Повишен интерес от страна на родителите към учебно-възпитателния процес.

СОУ „ Свети Свети Кирил и Методий“ гр.Игнатиево

Курсове и умения за цялата общност!

В СОУ „ Свети Свети Кирил и Методий“, предлагат допълнителни курсове за ограмотяване, умения за търсене на работа и писане на CV, курсове за начална компютърна грамотност, насочени обаче не към учениците, а към техните родители. Изпълнението на тези дейности води до повишаване мотивацията за учене у деца и родители. Възможността за среща на възрастните участници с млади и ус-

пешни специалисти ги накара да помислят за своето бъдеще и да повишат квалификацията и уменията си. Децата от своя страна, виждайки усилията, които трябва да положи един възрастен, за да усвои начални познания, ги стимулира да полагат усилия, за да се усъвършенстват своевременно. В края на занятията се наблюдава повишено ниво на грамотността, езиковата култура и работата с информационни технологии. Родителите достигнаха ниво на грамотност, което да им позволява да контролират изпълнението на различни професионални задължения, но и задълженията, свързани с това да си родител на ученик. Така те получиха самочувствие на грамотни и стремежи се към надграждане хора, които могат успешно да предложат уменията си на пазара на труда.

Истинските радостни резултати също не закъсняват:

- Четирима от обучаваните възрастни, които са участвали в курсовете за ограмотяване, решават да продължат образованието си и към момента са ученици в самостоятелна форма на обучение в начален етап.

- След получаване на базови познания в областта на бизнес кореспонденцията и умения, свързани с изготвяне на автобиография и кандидатстване за работа чрез интернет, част от обучаваните възрастни успяват да се реализират на пазара на труда след продължителна безработица.

“Четирима от обучаваните възрастни, участвали в курсовете за ограмотяване, решават да продължат образованието си...”

ОУ "Иван Вазов" Горна Оряховица

От ОУ "Иван Вазов" споделиха с нас две лични истории с добър край, за което им благодарим.

А. И. е ученичка от 6 клас на ОУ „Иван Вазов“- Г. Оряховица. Тя е с проблеми в поведението и трудности в адаптацията и социализацията в училище. През учебната 2014-2015 година А. беше отхвърлена от класа и беше жертва на тормоз от страна на съучениците си. А. посещаваше психолог и педагогическият колектив взе различни мерки за приобщаването ѝ в класа и, но резултатите не бяха задоволителни. А. има и говорни проблеми – заекване. Тя беше включена във фолклорната формация „Зорана“, създадена с помощта на НМД. Понастоящем поведението ѝ и взаимоотношенията ѝ в класа бележат напредък. Възможността за изява и утвърждаване на собствените способности повиши нейната мотивация и самооценка, което оказва благотворно влияние върху поведението ѝ в училище, както и по отношение социализацията и приобщаването към групата.

Ученичката М.Т. организира и реализира благотворителната фото-изложба във връзка с изпълнението на една от активностите по програмата на Международна награда на Херцога на Единбург, но инициативата беше разширена в по-голям мащаб чрез включването на допълнителни заинтересовани страни и участници – Младежки дом Горна Оряховица, местни артисти, Община Горна Оряховица и Община Велико Търново. Събраните 650 лева от изложбата бяха в полза на ученика С.Р. от ОУ „Иван Вазов“ за неговото лечение. Снимки от изложбата бяха продадени на търг по време на коледния бал на кмета на Община Велико Търново. М. продължава да е съпричастна и да изявява лидерски умения, реализирайки поредица от доброволчески инициативи в полза на възпитаници на ОУ „Иван Вазов“. М. се занимава с фотография от 4 години, но по – интензивно се развива в тази насока през учебната 2014-2015 година. Тя има заснети кадри и фотографии от благотворителна акция на своите съученици от 7 клас в края на учебната 2014-2015 година - боядисване на ограда и външни съоръжения за игра на детска градина ОДЗ „Елена Грънчарова“ –гр. Горна Оряховица.

ОУ "Васил Левски", Караджово

Работата от лятното училище продължава и през учебната година!

Инициативата „Лятно училище за ограмотяване“ предостави на учениците и техните родители възможност да посещават допълнителни безплатни часове за индивидуално ограмотяване и да развият умения за успех спрямо нуждите на всяко дете/родител. Идентифицирани са 20 ученици от четвърти до осми клас включително, които са трайно неграмотни и с обучителни трудности, ниска мотивация за учене, с голям брой безпричинни отсъствия и с лоша дисциплина в час. Това са „най-тежките случаи“, които изискват специално внимание и индивидуален подход. Те бяха таргет-групата на проекта ни за „Лятно училище за ограмотяване“ – след направената оценка и самооценка на постигнатите резултати отчетохме, че тези ученици са повишили мотивацията си за учене и че индивидуалният метод на работа при тях работи, но този процес не бива да се прекъсва през тази учебна година за постигане на дългосрочен резултат. Като последващ и надграждащ етап тези ученици заедно с техните родители участват в обучителна програма за развиване на основна писмена, четивна и математическа грамотност и за придобиване на ключови компетенции и умения за успех – комуникативни и социални умения. Програмата се провежда под

„След направена оценка на постигнатите резултати отчетохме, че учениците са повишили мотивацията си за учене...“

формата на следобедни консултации с екип от начален учител/възпитател, прогимназиален учител и ученици или други възрастни – значими други, които са в ролята на ментори и помощници. Консултациите се осъществяват три пъти седмично под формата на учебни часове от 40 минути в малки групи от трима или четирима ученици заедно с техните родители, като за всяка група се грижи отделен екип от учители и ментори. Всеки от учениците има ментор, който следи неговото развитие и мотивация за успех – много важно е да се направи успешно „напасване“ между ученик и ментор, за да отговорим на индивидуалните потребности на детето. В края на всяка учебна седмица се обсъждат постигнатите резултати, проследява се напредъкът по целите и постигането на визията.

СОУ "Бачо Киро" Павликени:

Създаване на „Училище за родители“ или използването на защитена и „неутрална“ територия за отворена работа с ученици и родители, извън основните училищни сгради. Това позволявана училището да:

- Привлече широката родителска общественост, чрез предоставяне на разнообразни възможности за по-активно участие на родителите и семейството в обучителния процес и училищния живот като цяло;
- Разширяване на работата на Родителския клуб и Училищното настоятелство;
- Провеждане на тематични родителски срещи – „Партньорство между родителите и училището“, „Религии и секти“ и други;
- Привличане на родители от етническите малцинства и ангажирането им с училищния живот;
- Ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с деца, застрашени от отпадане;
- Създаване на активна връзка между училището и родителската общност, чрез създаване на адекватна среда за това;
- Предоставени са за ползвани от родителите разнообразни здравни и информационни мате-

- риали, включително и от Европейски информационен център – Велико Търново.
- В резултат на проекта СОУ „Бачо Киро” получи възможност да предостави условия за работа с родители и външни организации под формата на помещения и техника, както и човешки ресурси – специалисти за изграждането на нови форми за активен диалог и взаимодействие между учители и родители;
  - Създаване на позитивен микроклимат между учители и ученици, между самите ученици и между училището и семейството като цяло;
  - Формиране на по-справедлива и ефективна образователна система за етническа и социална толерантност, както и по-демократично общество, в което има много по-голяма равнопоставеност, свобода, справедливост във всички сфери на живота;
  - Създаването на добра практика, която развива участието на всички родители в живота на училището;

СОУ „Нешо Бончев“ Панагюрище:

Кариерно ориентиране и за учениците от начален етап.

„Професията на мама, професията на татко” се превърна във вълнуващо преживяване за учениците от четвъртите класове. Те не само се запознаха с различни видове професии, но имаха възможност да посетят работното място на някои от родителите, а други родители ни гостуваха в училище. Истински празник за децата от 4а клас се оказа посещението на транспортна фирма на бащата на техен съученик. Родителят разказа пред учениците за предизвикателствата в работата му, как се извършва превоз на товар в страни от цяла Европа, решаваха математическо-логистични задачи, свързани с дейността на фирмата. Учениците задаваха въпроси, касаещи спецификата на работата на фирмата. Срещата приключи с почерпка за децата.

В 4б клас дейността „Професията на мама, професията на татко” протече по доста атрактивен начин и за възрастните, и за децата. Всички ученици разсъждаваха върху професията на своите родители и отговорностите, които носи тя. Класният ръководител направи презентация за видовете професии, като деца и родители направиха разлика между професия и хоби. Разгледани бяха професии от миналото като лечител, грънчар, фенерджия, но и бяха съпоставени със съвременни като стюардеса, мениджър и др. В тази посока всички разсъждаваха какви качества трябва да притежава човек, за да стане например спортист, пожарникар, лекар, учител и др. Направиха и общ извод, че днес професиите не се делят на мъжки и женски. Учениците и родителите работиха върху постер, на който извадиха най-ценното един за друг.

В 4в клас, в час на класа, се провеждат съвместни уроци с родители-консултанти. Интерес провокира дядо на ученичка, който влезе в роля на учител и разказа за една от най-рисковите професии, а именно това да бъдеш пожарникар. От позицията на опита разказа пред децата за възможностите за възникване на пожар и как трябва да се реагира при такова бедствие. Отбеляза, че телефон 112 може да се използва тогава, когато наистина са в беда.

От екипа на училището посочват „Професията на мама, професията на татко” като особено успешна, защото тя се разраства извън първоначално заложеното. По инициатива на родител от първи клас се проведе среща между ученици от всички първи класове с г-н Лазаров, биолог-дресьор и арахнолог, доцент в Биологическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски”, участвал в над двеста кино-продукции със своите животни в чужбина и в страната („Непобедимите” 2 , „Революция Z” , реклами и др.) Учениците се докоснаха до екзотични животни – змии, игуани, паяци и др. Разказаното от гост-предизвика истински възторг в очите на децата.

СОУ „Васил Левски“ Вълчи дол

Училище за ученици и родители

Екипът на училището си постави за задача да работи едновременно с учениците и техните родители. За целта осъществява две дейности „Подготвително училище за бъдещите първокласници и техните родители“, както и „Училище за родители“. И двете дейности са нови за училището, но ще станат традиционни.

Чрез първата дейност се постигна плавен преход от детската градина и по-бърза адаптация на първокласниците към новото училище. За родителите участието в тренинга на тема „У дома има първокласник“ и в инициативата „Ден на майстора“ – доведе до приобщаването им към училищния живот, запознаването им с реда и правилата в институцията и с бъдещите учители на техните деца. В допълнение, участието на родителите на по-големите ученици в двата тренинга „Семейно възпитание“ и „Общуването с моето дете-тийнейджър“ формира у тях знания и умения за опазване на физическото и психическо здраве на децата им, за изграждане на позитивен начин на общуване с тях и емоционална близост. В попълнените анкети, участниците в двата тренинга изразяват своето удовлетворение от начина на поднасяне на темите, желание за участие в други форми за повишаване на родителския капацитет и посочват темите, които биха желали да бъдат разгледани.

26-то СОУ „Йордан Йовков“ София

Съвместни дейности с партньори за подобряване на консултирането и работата с родители.

Именно в изпълнение на идеята за общностно училище и във връзка с проект на Асоциация Родители („Активно бащинство“ и национална кампания „Да бъдеш баща“) бяха осъществени редица инициативи за активно включване на бащите в живота на децата. Като училище-посланик на националната кампания „Да бъдеш баща“, училището представи на различни форуми, в т.ч. и пред РИО на София-град и пред директори на столични училища, идеята на кампанията, като заедно с това постави и по-широко проблема за работа с родителите и с общността. С това 26-то СОУ „Йордан Йовков“ популяризира идеята на модела на НМД „Училището като център в общността“.

Във връзка с развитие на работата по деветте стандарта за качество на общностните училища, като елемент от работата по стандарт „Услуги“ и „Учене през целия живот“ за настоящата учебна 2015/2016 г. беше предоставено като услуга групово социално-педагогическо консултиране за родители. За целта екипът разработи програми за осъществяване на консултирането. Също като част от работата за повишаване на родителската компетентност училището осъществява инициативата „Родителски срещи в бар“, като до момента са проведени две срещи и обучение на петима педагози. За осъществяване на тези срещи също беше установено ползотворно сътрудничество със собственик на кафене, който не само предоставя безплатно помещението на заведението си, като го затворя за два часа, но и поема и разноските за безалкохолните напитки.

ОУ „Димитър Петров“ Сливен:

Създаване на приеман център на общността и активна работа с ученици, родители и партньори.

За подобряване на връзките с общността, екипа на училището замисли и осъществи проект 'Приеман център на общността'. С изпълнението му се даде възможност за обособяване на територия, в която общността - родители, ученици, партньори намират богата информация. Педагогическият екип посреща и насочва посетителите в приемната, където освен информация, те могат да дадат предложения и да отправят препоръки в писмен вид. Събраната и обобщена информация служи като отправна точка за действие на училищното ръководство и педагогическия екип. Информационният кът е място за провеждане на срещи на ученическия съвет, екипи на партньорски организации, индивидуални срещи учител – ученик, учител – родител, срещи с екипа на ресурсен център, консултации за родители и др. Центърът предлага комфортна среда за училищна читалня, оборудвана с издания на художествена литература и интернет достъп. По време на учебната година служи за студио на учениците за под-

готовка на ежеседмичен информационен блок. Тези дейности помагат на училищния екип да включва родителите и семейството в училищния живот. Чрез предоставяне на условия и насърчаване на родителите за активен диалог и взаимодействие между училище и семейство, педагогическият екип изгражда обучителна среда, импонираща на светогледа на децата. Екипът на училището отбелязва, че се е постигнала гравивна комуникация между поколенията.

ОУ ”Добри Войников” Победа

Както всяко от училищата, с които работим, то и ОУ ”Добри Войников” се сблъсква с множество трудности при осъществяването на работата си, като при реализацията на външни проекти с партньори като НМД. Какво ни разказаха те за тези трудности и за това как ги преодоляват...:

Понякога усещахме неразбиране от страна на родителите. Някои от тях не осигуряват присъствие на децата си, поради липса на желание или неразбиране на необходимостта от добро владеене на български език. Имаше и отсъствие на родители от занятията (*бел. ред. във връзка с организирано училище за деца и родители*), предвид неудобството от неправилната употреба на езика и не-

---

“Събраната и обобщена информация служи като отправна точка за действие на училищното ръководство...”

доверието към училището като цяло.

Тези трудности преодоляваме като показваме интерес към семействата, опитваме се да ”говорим на техния език”, за да ни възприемат като хора, на които могат да се доверят. Прилагаме индивидуален подход към всяко семейство и предоставяме възможност да се чувстват свободни да изказват мнения и да дават предложения. Организираме срещи за обсъждане очакванията на родителите и предлагане на решения. Включваме родителите за участие в конкретни задачи, където могат да бъдат полезни.

Смятаме още, че прекалено отскоро прилагаме модела на общностните училища за видими резултати, но ние ще продължим за търсим възможности, включително и проектни - самостоятелно или в партньорство, за разнообразяване на дейностите и финансовото им обезпечаване.

Съвместната работа с родители, деца и ученици в лятното училище и игрите, провеждани по време на учебни занятия провокира във всички участници желание за преодоляване на традиционността и монотонността в образователния процес, създаде интерес към взаимодействие и учене чрез забавление, породило желание за повишаване на участието в училищния живот. С въвеждане и развиване на дейности, ориентирани към родителите, партньорското сътрудничество доведе до повишаване на участието, капацитета и самоорганизацията на ромските родители. Все още има какво да се желае при привличането на по-голям брой родители за участие в училищния живот. Стремим се родителите да са все по-ангажирани и способни да работят ”рамо до рамо” със специалистите. Активното включване на родителите в училищния живот ги кара да повярват, че е възможен напредък и положителни резултати, че образованието е в основата на успеха. Разнообразяването на училищния живот и взаимоотношенията в общността чрез предлагане на иновативни подходи при взаимодействие с родители и партньори спомогна за развиване на общността. Екскурзията с участие на ученици, родители и учители в село Красен подпомогна социалното включване на ученици и родители от малцинствен произход, разшири контактите на учениците с техни връстници от друга община, даде възможност за учене чрез посещение и наблюдение на място, осигури поле за популяризиране на дейността по проекта и обмен на добри практики, доведе до създаване на нови партньорски контакти и разширяване на общността.

ИНТЕРВЮ С ТОДОР ГЕОРГИЕВ

Публикуваме без редакции, част от интервю с Тодор Георгиев, директор на ХГ „Свети свети Кирил и Методий“, Добрич

Образование, родолюбие, учебници, патриотизъм

Добрата страна на изминалите седмици е, че темата „Образование“ стана актуална. И в контекста на това да говорим за родолюбие, какво децата трябва да знаят за националната идентичност, това нещо постоянно трябва да присъства и аз се радвам, че въпреки повода, това бе добра възможност да се комуникира по темата.

Лошата новина е, че сигурно малко досадихме на хората с некомпетентни изказвания, с противоречиви мнения и често пъти крайни. Вероятно объркахме доста хора. В никакъв случай целта на всичко не беше, за да се махне министър Танев. За мен това е естествен обществен протест. Явно обществото не може да понася повече промени, които обезличават нас като българи. Особено когато темата е „Децата на България“, мисля че трябва много внимателно, много компетентно, много задълбочено и в никакъв случай не прибързано, като може би една от причините е точно прибързването с оставката на министъра и смяната му с новия министър.

Новият министър

По-добре е от гледна точка на това, че госпожа Кунева превъзхожда министър Танев по административен опит. Смятам, че тя много бързо ще организира нещата така, че те да бъдат подредени, дебатирани. Проф. Танев просто нямаше такъв опит и беше малко хаотичен, разпилян, неподреден. Например програмите, които станаха много актуални напоследък. Нито обществото, нито професионалната общност, никой не беше достатъчно подготвен за това. Представят се нещата като някакъв план-пъзел. Част от нещата. Казват 1-ви клас, казват 5-ти клас, 2-ри клас, 6-ти клас, казват и 8-ми клас. Но не ти дават пълната картина – от 1-ви до 12-ти клас. Какви ще бъдат изпитите след 7-ми клас, там се завършва основно образование. Малката матура за първи път ще бъде в 10-ти клас. Да го обясним малко повече – какъв материал, с примери, с конкретика. 12-ти клас – сериозна матура, завършват средно образование – какво ще представлява. Това са важни неща, които касаят цяла България. Всички хора са свързани по някакъв начин с училището. Не бива така да се представят нещата половинчато, на парче. Макар че малко се пресиляха нещата, имаше малко повече емоция.

Дебат в гимназията

Направихме сериозен дебат в гимназията на най-висшия ни форум – педагогическия съвет. Колегите по всички предмети и във всеки етап от образованието имаха възможност да коментират това, което имат вече потвърдено като програми 1-ви, 5-ти клас и предложеното за 2-ри, 6-и и 8-ми клас. Доколкото ги чух и доколкото ги слушах внимателно, аз им вярвам. Имаха възможност един ден да дебатират педагогическите методи, а след това го представиха пред общия форум. Какво се оказва: има сериозен проблем по география в 5-ти клас – там материалът е повече от възможностите за брой часове. Учителите не могат да предадат материала, който им е заложен по програма. Кое не е добре нито за учителите, нито за децата. Проблем сериозен има и в 6-и клас. Така както е проекта по отношение на математика и история. Там по история също много материал, а няма достатъчно часове. Тук ме подсещате да кажа, че чест му прави на проф. Танев, че имаше и нещо, което сякаш остана извън общественото внимание, а то е много добро. Съотношението между часовете за нови знания и упражнения. До сега повечето програми така бяха направени, че учителят практически влиза и преподава, няма време нито да се упражняват децата, нито да обърнат внимание на нещо, което е пропуснато, неосъзнато достатъчно, не е превърнато в може. Съотношението, общо взето, за всички предмети беше 80% часове за нови знания и 20% часове за упражнения. Вече отиваме към вариант 60:40%, което е стъпка в правилната посока. Защото нашето образование достатъчно се формализира. Да, ние влизаме, преподаваме темата, която е записана в учебния план, в учебната програма – изпълняваме си задълженията. Обаче какво децата знаят? Просто препускаме по материала и накрая контролно, класно, срочна, годишна оценка и това е. Няма време за обратната информация доколко децата знаят – какво могат, какво правят, какво не могат, какво не правят...

Пълен текст на интервюто: <http://dobrudjabg.com/novina/todor-georgiev-direktor-na-hg-obshtestvoto-ne-tyrpi-obezlichavaneto-ni-kato-bylgari/18591>